

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Інститут аеропортів
Кафедра містобудування



Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ МІСТОБУДУВАННЯ»
(за кредитно-модульною системою)

Галузь знань: 0601 «Будівництво та архітектура»
Напрямок підготовки: 6.060102 «Архітектура»

Курс –4

Семестр – 7,8

Аудиторні заняття – 62

Екзамен – 7 семестр

Самостійна робота - 46

Диференційований залік –8 семестр

Усього (годин/кредитів ECTS) – 108/3

Індекс Н5-6.060102/12 – 5.2.4

СМЯ НАУ НІП 10.01.07-01-2014



Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
«Основи містобудування»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 10.01.07-01-2014

Стор. 2 із 12

Навчальна програма дисципліни «Основи містобудування» розроблена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-5-6.060102/12 підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» за напрямом 6.060102 «Архітектура», «Тимчасового Положення про організацію навчального процесу за кредитно-модульною системою (в умовах педагогічного експерименту)» та «Тимчасового Положення про рейтингову систему оцінювання», затверджених наказом ректора від 15.06.2004 №122/од, та наказу ректора від 12.04.2005 №81/од.

Навчальну програму розробили
завідувач кафедри О.Чемакіна О.Чемакіна

асистент кафедри містобудування Ю.Вовченко Ю.Вовченко

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні кафедри містобудування протокол № 6 від « 08 » 04 2014 р.

Завідувач кафедри О.Чемакіна О.Чемакіна

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри напряму 6.060102 «Архітектура» (спеціальність 7/8.06010203 «Дизайн архітектурного середовища») – кафедри архітектури, протокол № 7 від « 15 » квітня 2014 р.

Завідувач кафедри Ю.Дорошенко Ю.Дорошенко

Навчальна програма обговорена та схвалена на засіданні науково-методично-редакційної ради Інституту аеропортів, протокол № 8 від « 25 » 04 2014 р.

Голова НМРР А.О.Белятинський А.О.Белятинський

УЗГОДЖЕНО

В.о. директора ІАП


О.Чемакіна О.Чемакіна

" 25 " 04 2014 р.

Рівень документа – 3б


Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи містобудування»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 10.01.07-01-2014
		Стор. 3 із 12	

ЗМІСТ

	стор.
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	4
1.2. Мета викладання навчальної дисципліни	4
1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни	4
1.4. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальної дисципліни	4
1.5. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальних модулів	5
1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни	6
2. Зміст навчальної дисципліни	7
2.1. Модуль №1 «Місто, міські структури та принципи планувальної організації містобудівних систем».....	7
2.2. Модуль №2 «Загальна стратегія розвитку міста».....	7
3. Список рекомендованих джерел	8
4. Форми документів Системи менеджменту якості	10

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи містобудування»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 10.01.07-01-2014
		Стор. 4 із 12	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний профіль фахівця в галузі дизайну архітектурного середовища. Предметом вивчення дисципліни є методи та принципи проектування міст та їх основних зон в сучасних умовах відповідно до нових містобудівних вимог.

1.2. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є надати студенту теоретичні знання і практичні навички у підходах до проектування містобудівного довкілля як складної просторової системи, що потребує комплексного вивчення соціально-економічних, інженерних, функціональних та архітектурно-композиційних перетворень у історико-культурному контексті.


1.3. Завдання вивчення навчальної дисципліни

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- показати значення містобудування у формуванні і організації антропогенного середовища;
- ознайомити студентів з історичним розвитком міст, появою, розвитком та реалізацією містобудівних теорій;
- дати уяву і знання щодо функціональної організації території міста;
- ознайомити з практикою архітектурно-планувальної організації сучасних міст різних типів;
- ознайомити студентів з основними положеннями і практикою архітектурно-планувальної організації структурних складових міста: житлових та промислових районів, громадських центрів, об'єктів ландшафтної архітектури та інше;
- дати уяву щодо формування вулично-магістрального та природного каркасу міста;
- підготувати студентів до розуміння змісту і значення нормативно-методичної моделі генерального плану міста;
- ознайомити з діючими законами і державними нормативами в галузі містобудування, навчити як їх застосовувати при проектуванні;
- підготувати студента до комплексного міждисциплінарного підходу при виконанні містобудівних проектів.

1.4. Інтегровані вимоги до знань та умінь з навчальної дисципліни

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен:

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи містобудування»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 10.01.07-01-2014
		Стор. 5 із 12	

Знати:

- сучасні теоретичні і практичні засоби планування території міста та регіонів;
- сучасні методи проведення ландшафтно-архітектурного аналізу території забудови;
- існуючі методи функціонального зонування території та побудови планувальних структур сучасних міст;
- методичні основи планувальної організації основних функціональних зон: сільбищної, виробничої, рекреаційної;
- нормативно-методичні вимоги щодо планування територій міста та його структурних елементів;
- методи й технічні засоби містобудівного проектування.

Вміти:

- надати оцінку природним умовам і обґрунтувати вибір території для розміщення міста;
- розраховувати площі функціональних зон міста у відповідності до розрахунку населення міста;
- сформувати загальну конфігурацію плану міста;
- визначати місце та завдання системи обслуговування у плані міста;
- розробити на генеральному плані міста систему зелених насаджень в структурних елементах міста;
- розраховувати статті балансу та техніко-економічні показники запроєктованого міста;
- використовувати технічну документацію, науково-технічну літературу та застосовувати отримані знання на практиці.


1.5. Інтегровані вимоги до знань і умінь з навчальних модулів

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох класичних навчальних модулів.

1.5.1. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля №1 «Місто, міські структури та принципи планувальної організації містобудівних систем» студент повинен:

Знати:

- сучасні теоретичні і практичні засоби планування території міста та регіонів;
- сучасні методи проведення ландшафтно-архітектурного аналізу території забудови;
- існуючі методи функціонального зонування території та побудови планувальних структур сучасних міст;
- функціонально-планувальні заходи з охорони навколишнього середовища;
- зміст, структуру й основні принципи формування систем розселення;
- функціональну організацію й планувальне районування міста;

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи містобудування»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 10.01.07-01-2014
		Стор. 6 із 12	

- засоби планувальної організації житлових районів, мікрорайонів, кварталів;
- структурна організація виробничої зони міста.

Вміти:

- надати оцінку природним умовам і обґрунтувати вибір території для розміщення міста;
- розраховувати площі функціональних зон міста у відповідності до розрахунку населення міста;
- сформувати загальну конфігурацію плану міста;


1.5.2. У результаті засвоєння навчального матеріалу навчального модуля № 2 «Загальна стратегія розвитку міста» студент повинен:

Знати:

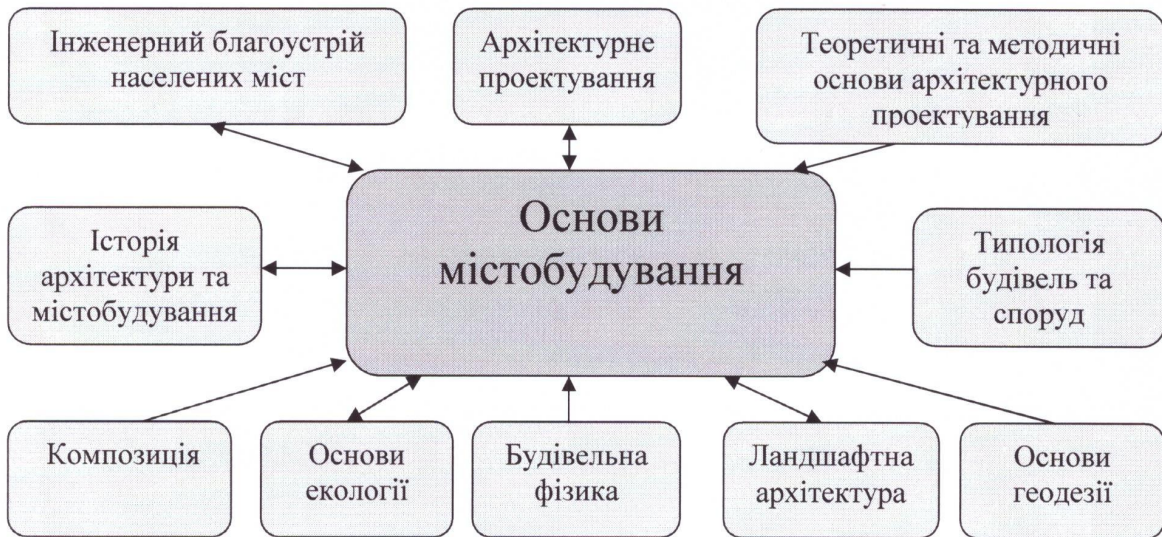
- методичні онови планувальної організації основних функціональних зон: сільбищної, виробничої, рекреаційної;
- нормативно-методичні вимоги щодо планування територій міста та його структурних елементів;
- методи й технічні засоби містобудівного проектування;
- методичні онови функціональної організації територій спільних інтересів;
- технологічні, екологічні й санітарно-гігієнічні вимоги захисту міського середовища;
- функціонально-планувальні заходи з охорони навколишнього середовища.

Вміти:

- визначати місце та завдання системи обслуговування у плані міста;
- розробити на генеральному плані міста систему зелених насаджень в структурних елементах міста;
- розраховувати статті балансу та техніко-економічні показники запроєктованого міста;
- використовувати технічну документацію, науково-технічну літературу та застосовувати отримані знання на практиці;
- робити комплексну функціонально-містобудівну оцінку території;
- робити композиційно-містобудівну оцінку;
- надати естетичну оцінку та структурний аналіз ландшафту.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи містобудування»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 10.01.07-01-2014
		Стор. 7 із 12	

1.6. Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни



2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Місто, міські структури та принципи планувальної організації містобудівних систем».

Тема 2.1.1. Містобудівне розселення

Загальні відомості, історія та сучасність розселення. Зміст, структура й основні принципи формування систем розселення. Види й форми розселення. Групові системи населених місць. Сільське розселення.

Тема 2.1.2. Регіональні системи - основа територіального розвитку країни. Перетворення сільського розселення. Агломерації. Схеми й проекти районного планування. Загальні поняття, види й завдання районного планування. Районне планування - засіб містобудівного проектування.

Тема 2.1.3. Містобудівні ідеї та забудова міст України. Виникнення й розвиток населених місць на території України до 1917 року. Містобудування на території України в ХХ ст.

Тема 2.1.4. Місто й міські структури.

Функціональна структура міста. Генеральний план міста. Типологізація міст. Функціональна організація й планувальне районування міста. Архітектурно-просторова композиція і планувальна структура міста.

Тема 2.1.5. Функціонально-планувальна організація сельбищної зони.

Структурна побудова сельбищної території. Принципові засоби планувальної організації житлових районів, мікрорайонів, кварталів. Розміщення центрів громадського обслуговування населення. Спеціалізовані громадські центри в планувальній структурі сельбищної зони.



Тема 2.1.6. Принципи планувальної організації виробничих зон міста.

Структурна організація виробничої зони міста. Класифікація промислових підприємств за різними умовами та принципи їх розміщення. Зонування території промислового району. Формування центрів обслуговування.

Тема 2.1.7. Інфраструктура й містоформуючі системи.

Транспортна інфраструктура. Інженерні комунікації. Система обслуговування. Планувальна організація вулично-магістральної мережі міста. Класифікація міських вулиць і доріг. Основні параметри магістралей. Принципи формування транспортного каркасу міста. Магістралі безперервного руху. Проблеми транспортного обслуговування історичних центрів міст. Безпека руху – транспортні розв'язки, шляхопроводи та інші споруди.

Тема 2.1.8. Формування виробничої зони міста.

Структурна організація виробничої зони міста. Містобудівні вимоги до розміщення промисловості.

2.2. Модуль 2. «Загальна стратегія розвитку міста».

Тема 2.2.1. Система міських центрів.

Мережа громадських центрів. Транспортно-комунікаційні центри. Багатофункціональні центри.

Тема 2.2.2. Загальна стратегія розвитку міста.

Резерв територій для розвитку міста. Технологічні, екологічні й санітарно-гігієнічні вимоги захисту міського середовища як запорука розвитку міста. Функціонально-планувальні заходи з охорони навколишнього середовища.

Тема 2.2.3. Система громадських центрів. Загальноміський центр. Формування загальноміського центру. Структуризація центру. Спеціалізовані міські центри.


Тема 2.2.4. Методи й технічні засоби містобудівного проектування.

Функціонально - містобудівна оцінка. Оцінка природних ресурсів території. Аналіз і оцінка антропогенних ресурсів території. Соціально-демографічна оцінка.

Тема 2.2.5. Комплексна функціонально-містобудівна оцінка території. Композиційно-містобудівна оцінка. Функціональна обумовленість композиційного рішення. Обумовленість композиційного рішення природними факторами.

Тема 2.2.6. Міський ландшафт.

Складові і компоненти. Обумовленість композиційного рішення природними факторами. Естетична оцінка ландшафту. Структурний аналіз ландшафту. Попередній результат передпроектних досліджень. Найбільш поширені технічні засоби містобудівного проектування.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи містобудування»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 10.01.07-01-2014
		Стор. 9 із 12	


3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела.

- 3.1.1. Алферов И.А., Антонов В.Л., Любарский Р.Э. Формирование городской Среды.- М.: Стройиздат, 1977. - 104с.
- 3.1.2. Антонов В.Л. Градостроительное развитие крупнейших городов. Киев-Харьков-Симферополь,- 2005.-644 с.
- 3.1.3. Білоконь Ю.М. Планування території України на сучасному етапі //Будівництво України. №6 - 1998. - 20-22с.
- 3.1.4. Гутнов А.Э. Эволюция градостроительства. - М., 1984
- 3.1.5. Гутнов А.Э. Города и системы расселения. - М., 1981
- 3.1.6. Гутнов А.Э. Движение к человеку // Города и люди. - М.:МП Ладья, 1993. - 320с.
- 3.1.7. Досвід та перспективи розвитку міст України. Методичні аспекти територіального планування. Зб. Наук. праць. Вип.. 5\ Відповід. Редактор Ю.М. Білоконь.- К.: ін-т Діпромiсто, 2003.-172 с.
- 3.1.8. Досвід та перспективи розвитку міст України. Проектно-планувальні аспекти містобудування. Зб. Наук. праць. Вип.. 7\ Відповід. Редактор Ю.М.Білоконь.- К.: ін-т Діпромiсто, 2004.-188 с.
- 3.1.9. Иконников А.В. Пространственный язык искусства Японии //Декоративное искусство- 1973. - № 8. - С.43-45, 1973. -№9. - С. 39-44.
- 3.1.10. Иодо И. А. Основы градостроительства. Теория и методология. - Минск, 1983
- 3.1.11. Ключниченко Є.С. Соціально-економічні основи планування та забудови міст. - К.: Укрархбудінформ, 1991. - 346 с.
- 3.1.12. Линч К. Образ города. Пер. с англ. - М.: Стройиздат, 1982.-327 с.
- 3.1.13. Містобудування. Довідник проектувальника \ За ред. Т.Ф.Панченко.- К.: Укрархбудінформ, 2001.- 192с.
- 3.1.14. Родичкин И. Д. и другие. Сады, парки и заповедники Украинской ССР. - Киев: Будівельник, 1985. - 159 с.
- 3.1.15. Соловьева О.С. Лесопарки-парки-дворцово-парковые ансамбли. Учебное пособие. Харьков-Симферополь: ХГАГХ-КИПИКС, 2008.- 119 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

- 3.2.1. Львівська політехніка, 2006. – 412 с1. Планування міст та транспорт: Навчальний посібник /О.С. Безлюбченко, С.М. Гордієнко, О.В. Завальний.– Харків: ХНАМГ, 2006.– 148 с.
- 3.2.2. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст: Підручник – Львів: Львівська політехніка, 2006. – 412 с.
- 3.2.3. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць: Підручник для вузів. – Львів.: Світ, 2005. – 455 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Основи містобудування»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 10.01.07-01-2014
		Стор. 10 із 12	

3.2.4. Бунин А.В., Саваренская Т.Ф. История градостроительного искусства: В 2-х т. Р М.: Стройиздат, 1981. Р 905 с.

3.2.5. Всеобщая история архитектуры в 12 т. Р М., 1969

3.2.6. Вергунов А.П. и другие. Ландшафтное проектирование. Р М.: Высшая школа, 1991.Р240 с.

3.2.7. Яргина З. Н. Градостроительный анализ. Р М., 1984

